

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera, v právní věci žalobce: **V. B.**, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2008, čj. S-MHMP 355381/2008, o kasačních stížnostech žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2009, čj. 1 Ca 8/2009 - 33, a ze dne 16. 10. 2009, čj. 1 Ca 8/2009 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2009, čj. 1 Ca 8/2009 - 33, **se zamítá.**
- II. Kasační stížnost žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2009, čj. 1 Ca 8/2009 - 37, **se zamítá.**
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Úřad městské části Praha 2, odbor správních agend, uznal rozhodnutím ze dne 28. 4. 2008, čj. R 70/08/OSA-OPŘ/Jích, žalobce vinným ze spáchání přestupku proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, jehož se dopustil tím, že dne 25. 9. 2007 v době kolem 17:00 hodin na chodbě domu v P., M. 35/1347, ve 4. patře, údery kladivem poškodil kameru, čímž způsobil poškozenému J. H. škodu ve výši 4760 Kč. Za tento přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 2000 Kč, povinnost uhradit poškozenému způsobenou škodu a povinnost uhradit náklady řízení spojené s projednáváním přestupku. Žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 7. 2008, čj. S-MHMP 355381/2008, ponechal výrok o výši uložené pokuty nezměněn a upravil pouze výrok o úhradě nákladů správního řízení.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Městského soudu v Praze, který ji odmítl pro opožděnost usnesením ze dne 29. 9. 2009, čj. 1 Ca 8/2009 - 33. Proti usnesení

městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, ve které požádal o ustanovení právního zástupce s odůvodněním, že jeho jediným příjmem je důchod ve výši 8300 Kč a služby placeného advokáta si nemůže dovolit.

Žádost stěžovatele o ustanovení právního zástupce městský soud zamítl usnesením ze dne 16. 10. 2009, čj. 1 Ca 8/2009 - 37, neboť dospěl k závěru, že ustanovení zástupce není potřeba k ochraně práv stěžovatele. Na zjevné neúspěšnosti návrhu by nic nezměnilo ani ustanovení právního zástupce, neboť žaloba byla podána opožděně. I toto usnesení napadl stěžovatel kasační stížností. Uvedl, že zamítnutím jeho žádosti o ustanovení zástupce městský soud porušil princip rovného přístupu k právu.

Podle stanoviska žalovaného směřují důvody kasační stížnosti k procesním úkonům městského soudu, nikoli k přezkumu správního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti; ze soudního spisu totiž zjevně vyplývá, že chybějí dvě podmínky řízení. Nebyl zaplacen soudní poplatek za kasační řízení [§ 2 odst. 2 písm. b) zákona o soudních poplatcích a Položka 15 Sazebníku poplatků, který tvoří přílohu jmenovaného zákona] a dále stěžovatel není zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z judikatury Nejvyššího správního soudu se však podává, že *„[s] ohledem na povahu rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje, by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení, které bylo následkem nesplnění právě této povinnosti ze strany stěžovatele, tedy povinnosti zaplatit soudní poplatek. Nejvyšší správní soud se proto po zvážení všech okolností případu postavil na stanovisko, že opětovné nesplnění této povinnosti nelze považovat za překážku, jež by bránila posouzení kasační stížnosti a vydání meritorního rozhodnutí.“* (rozsudek ze dne 28. 4. 2004, čj. 6 Azs 27/2004 - 41, dostupný z www.nssoud.cz).

Obdobně je třeba postupovat, pokud stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků v řízení o podané žalobě, žaloba byla následně pro opožděnost odmítnuta a stěžovatel následně brojil též proti usnesení o zamítnutí jeho žádosti o ustanovení právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti. I v tomto případě by trvání na splnění poplatkové povinnosti a povinného zastoupení advokátem znamenalo řetězení problému, v konečném důsledku popírajícím smysl řízení o kasačních stížnostech, neboť splnění podmínek pro ustanovení právního zástupce je třeba posoudit právě při rozhodování o důvodnosti v pořadí druhé kasační stížnosti. Kasační stížnosti jsou tudíž přípustné.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnosti v mezích jejich rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadená rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti dle § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.).

Stěžovatel se domáhal přezkumu usnesení městského soudu, kterým byla odmítnuta jeho žaloba pro opožděnost. Žalobu proti rozhodnutí správního orgánu lze podat podle § 72 odst. 1 s. ř. s. do dvou měsíců poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení. Lhůta určená podle měsíců končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek běhu lhůty (§ 40 odst. 2 s. ř. s.). V posuzované věci bylo napadené rozhodnutí žalovaného doručeno stěžovateli dne 18. 7.

2008. Lhůta k podání žaloby tak uplynula ve čtvrtek 18. 9. 2008. Stěžovatel však žalobu podal osobně u městského soudu až dne 17. 3. 2009, tedy bezmála půl roku po uplynutí lhůty k podání žaloby.

Ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s., které k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu poskytuje poměrně dlouhou lhůtu dvou měsíců, dává i práva neznalým osobám dostatek času k tomu, aby k ochraně svých subjektivních veřejných práv učinily patřičné kroky. V posuzované věci nevznikly pochybnosti o okamžiku, kdy bylo správní rozhodnutí stěžovateli oznámeno, neboť bylo doručováno přímo jemu a on svým podpisem na poštovní dodejce potvrdil, že jej dne 18. 7. 2008 převzal. Přesto žalobu podal až v březnu 2009, tedy po uplynutí zákonem stanovené lhůty. Soud nemůže svým rozhodnutím zmeškání lhůty prominout (§ 72 odst. 4 s. ř. s.) a žalobou napadené rozhodnutí věcně přezkoumat. Jestliže v předmětné věci marně uplynula lhůta k podání žaloby, rozhodl Městský soud v Praze v souladu se zákonem, když žalobu odmítl pro opožděnost.

Stěžovatel se rovněž domáhal přezkumu usnesení, jímž mu pro zjevnou neúspěšnost návrhu nebyl ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Ustanovení zástupce pro řízení (též o kasační stížnosti) je upraveno v § 35 odst. 8 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení může být navrhovatel ustanoven na návrh zástupce, pokud splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků a je-li to potřeba k ochraně jeho práv. Soud může účastníku řízení ustanovit zástupce pouze tehdy, pokud lze předpokládat s ohledem na konkrétní okolnosti věci a stav řízení, že ustanovený zástupce má alespoň možnost výsledek řízení ovlivnit ve prospěch svého klienta. Pokud má stát hradit hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování (§ 35 odst. 8 s. ř. s.), je plně ospravedlnitelné, aby takové plnění vázal na předpoklad, že je ustanoveného zástupce v řízení skutečně třeba k ochraně práv zastoupeného. Nemíní se tím samozřejmě případy, kdy úspěch či neúspěch stěžovatele (žalobce) závisí na posouzení okolností, které jsou mezi účastníky řízení sporné a kdy právě úroveň právní pomoci může výsledek řízení podstatou měrou ovlivnit. Úvaha o skutečné potřebnosti ochrany práv v řízení má místo tam, kde objektivní a z povahy věci neměnné okolnosti, které ve věci nastaly, mají zásadní vliv na výsledek řízení, bez ohledu na to, zda účastník řízení je či není zastoupen.

Důvodný byl proto postup městského soudu v předmětné věci, který se primárně zabýval tím, zda bylo třeba ustanoveného zástupce k ochraně práv stěžovatele. Z doložky právní moci, kterou je opatřeno žalobou napadené rozhodnutí, je nepochybné, že nabylo právní moci dne 18. 7. 2008, kdy bylo stěžovateli doručeno, jak vyplývá též z poštovní dodejky. Z podacího razítka, kterým je opatřena žaloba, bezpečně plyne, že žaloba byla podána osobně dne 17. 3. 2009. Byla podána bezmála sedm měsíců po právní moci rozhodnutí a nevznikají ve věci žádné pochybnosti o její opožděnosti. Žalobce v podané žalobě ani v kasačních stížnostech navíc neuvádí žádnou okolnost, která případně vedla ke zmeškání lhůty pro podání žaloby. Lze jen připomenout, že na tom nic nemění podání podnětu k zahájení přezkumného řízení ze dne 30. 9. 2008, který byl vyřízen Ministerstvem vnitra dne 9. 12. 2008. Ve věci nenastaly okolnosti, které by mohly být předmětem odlišné právní argumentace, kterou by případně mohl ustanovený právní zástupce soudu předložit, např. v souvislosti s počítáním lhůt nebo stanovením účinnosti podání účastníka řízení soudu.

Nejvyšší správní soud se proto ztotožnil s názorem městského soudu, že žaloba byla podána opožděně a stěžovatel rovněž nebyl žádným způsobem zkrácen na svých procesních právech, pokud byl zamítnut jeho návrh na ustanovení právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti. S odkazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud kasační stížnosti zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech (§ 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech příslušelo (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu soudního spisu nevznikly náklady řízení nad rámec běžné činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. února 2011

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu